

na Laškem, ne na Nemškem, kjer še domačinu prostora pomanjkuje, marveč v slovanskih pokrajinah avstrijskih bodo iskali zasluzka in kruha tisti Slovenci, za katere v domovini ne bi posla bilo. A prvi pomoček v to jim je slovenski jezik.

Čuvajmo torej svojo sv. vero in ž njo svoj jezik kot najmenitnejšo dedino svojih očetov, kot sredstvo prave národne omike, kot ključ boljše bodočnosti, in ne oddajajmo teh svojih svetinj, kakor Ezav svojega prvenstva, za skledico tujčeve leče. — S tem namenom na delo!

Nebeška patrona pa, katera si je družba izbrala, sv. brata **Ciril** in **Metod**, ki sta sv. vero razširjajoč prva za slovenski jezik borila se in trpela, bodita naša pomočnika in izprosita našemu delu in prizadevanju Božjega blagoslova!

V Ljubljani, 20. septembra 1885.

Ustanovni odbor
družbe sv. Cirila in Metoda.

Učiteljska zborovanja v Ljubljani.

II.

Občni zbor „društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam“.

(V 10. dan septembra 1885. l. ob 9. uri dopoludne v mestni dvorani.)

Zjutraj ob 8. uri je bila običajna sv. maša v mestni cerkvi pri sv. Jakobu, pri kateri so g. g. učitelji in učiteljski prijatelji pod vodstvom učitelja g. Jos. Maier-ja izvrstno peli prelepo gosp. Nedved-ovo mašo: „K Tebi srca povzdignimo!“

Potem ob 9. uri zborovalo je omenjeno društvo pod predsedništvom prečast. gosp. prošta dr. Anton Jarca. Nazočnih je bilo čez dvajset udov in tudi precej društvenih prijateljev. — G. predsednik je pristrčno pozdravljal nazočne in rekel, da vdovsko društvo obhaja letos svojo petindvajsetletnico, ker 1861. l. so to društvo ustanovili tadanji nepozabljivi g. dr. Močnik, c. k. deželni šolski nadzornik, rajniki g. Jurij Zavašnik, knezoškofjski višji šolski nadzornik z milo pripomočjo vrlih drugih podpornikov, zlasti iz mej častite duhovščine. Potem gosp. predsednik naglaša, da je „Vdovsko učiteljsko društvo“ v srečnem položaji, da njegovo premoženje vsako leto narašča za najmanj 800 gold. — Mej dohodki se nahaja: Gotovine v blagajnici 250 gold. 16. kr., letnina in ustopnina društvenikov 451 gold., obresti od obligacij 1764 gold. 10 kr., obresti od izposojenih kapitalov 9 gld. 50 kr., akcija banke Slovenije 7 gold., iz hranilnice vzetih 160 gld., vkupej 2641 gold. 76 kr. in obligacije za 500 gold. — Troškov bilo je 2481 gold. 81 kr., izmed katerih se je vdovam in sirotam dalo podpore 1407 gld. 13 kr., 4 učiteljem pa vkupej 100 gold. Društvo ima sedaj 44.883 gold. 21 kr. premoženja, namreč: obligacij za 42.950 gold., v hranilnici 1348 gold. 26 kr., v blagajnici 159 gold. 95 kr., na 4 privatna dolžna pisma izposojenih 425 gold. — Vložene štiri prošnje rešile so se ugodno, in dalo se je podpore: Urši Zupanec v Šmartinu pri Gorenjem Gradu 50 gld., Josipu Kravsu 30 gld., Janezu Novaku 30 gold., Josipini Jerom 20 gld. — Pregledovalci računov izbrali so se per acclamationem gg. Adamič, Kavčič in Papler. — Ko je potem prišla na vrsto volitev predsednika in odbora, predlagal je g. Papler, da se gosp. predsedniku in odboru izreče zahvala in da se vsi zopet per acclamationem izvolijo. Predlog ta vsprejme se z dobrokljico, torej so izvoljeni zopet: predsednikom dr. Anton Jarc, odborniki pa: Borštnik Ivan, Čenčič Jarnej, Govekar Fran, Močnik Matej, Praprotnik Andrej, Praprotnik Fran in Tomšič Ivan.

R a č u n

o *dohodkih in stroških vdovskega učiteljskega društva, njega vdov in sirot na Kranjskem od 1. septembra 1884. do 1. septembra 1885. l.*

Oprav. štev.	P o s a m e z n o	Gotovina		Obligacije	
		gld.	kr.	gld.	kr.
	Prihodki:				
1	Gotovine v blagajnici	250	16		
2	Letnina in vstopnina društvenikov:				
	I. četrletje 115 gld.				
	II. " 172 "				
	III. " 148 "				
	IV. " 16 "	451	—		
3	Obresti od obligacij:				
	II. četrletje 736 gld. 05 kr.				
	III. " 136 " — "				
	IV. " 892 " 05 "	1764	10		
4	Obresti od izposojenih kapitalov	9	50		
5	Akcija banke Slovenije	7	—		
6	Iz hranilnice vzel	160	—		
7	Nakupljene obligacije imajo nominalne vrednosti			500	—
	Troški:	2641	76		
8	Vdovam in sirotam:				
	I. četrletje 345 gld. 50 kr.				
	II. " 375 " 86 "				
	III. " 366 " 25 "				
	IV. " 319 " 52 "	1407	13		
9	Za nakupovanje obligacij	420	98		
10	Pri občnem zboru so dobili:				
	Kračman 30 gld.				
	Arko, Hrenovice 20 "				
	Jerom Jozefa 20 "				
	Zupanc 30 "	100	—		
11	Tiskarije in imenik	3	70		
12	V hranilnico	450	—		
13	Dolžno pismo za 100 gld.	100	—		
	Premoženje:	2481	81		
14	Hranilnične bukvice št. 59536:				
	898 gld. 26 kr. in 450 gld.	1348	26		
15	V državnih dolžnih pisemih pretekelega leta			42.450	—
16	Prirastlo tekoče leto glej št. 7.			500	—
17	Privatna dolžna pisma po 100, 75, 150 in 100 gld.	425	—		
18	Gotovine v blagajnici	159	95		
	S k u p a j .	1933	21	42.950	—

V Ljubljani, 1. septembra 1885. l.

Dr. Anton Jarc,
prvosednik.

Matej Močnik,
blagajnik in tajnik.

Imena društvenikov pri „Vdovskem učiteljskem društvu“ leta 1885.

(Z * zaznamovani so odborniki.)

Abram Leopold. Adamič Avgust. Adlešič Jurij. Arko Lorenec. Arko Matija. Barle Jožef. Belar Leopold. Benedek Jožef. Bezek Anton. Bozja Jožef. Božič Leopold. Borštnik Janez.* Burnik Valentin. Cepuder Jožef. Cvek Leopold. Čenčič Jarnej.* Čerin Jožef. Erker Jožef. Gašperin Gaspar. Govekar France.* Hribar Anton. Jarc Anton dr.* Jeglič France. Jurman France. Kavčič France. Kogej Janez. Kovšca Marka. Kračman Matej. Kravs Jožef. Lapajne Janez. Levstek Anton. Lukan Janez. Lomšek Simon. Lunder France. Močnik Matej.* Muhič France. Novak Janez. Novak Alojzi. Ozimek Anton. Papler France. Peruci France. Pleško Janez. Pokorn Janez. Potočnik Martin. Poženel Janez. Praprotnik Andrej.* Praprotnik France.* Punčah Simon.* Raktelj Jožef. Režek Jurij. Sajè Janez. Stanonik Nikolaj. Stegnar Feliks. Suhadobnik Leopold. Terselič Janez. Tomšič Ivan.* Treven Janez. Trost France. Ukmar Jakob. Valenta Božidar. Vozlaček Leopold. Vranič Jurij. Zarnik Martin. Zorè France. Zupan Lorenec. Zupanec Janez. Zupin Leopold. Žumer Andrej. (Štev. 68.)

Kako naj se učitelj v svojem poklici nadalje izobražuje?

(Fr. Gaberšek.)

Zdanja šola s svojimi težnjami in napravami je pač velik dokaz napredujočega človeštva. Od te šole pričakovati nam je nekak preporod družabnih razmer in nekako usovršenje človeškega bitja. V isti meri z ljudsko šolo napreduje tudi učiteljstvo. V njem se usredotčuje vse šolsko delovanje. V njem in z njim pada in raste vpliv šole na omiko človeštva. To je že zdavna priznana resnica. Zato mora vsak učitelj ponosen biti na svoj poklic. Ta ponos rodi v njem neko navdušenost, nekak idealen vzlet njegovega srca. To vzvišeno mišljenje ne bi ga smelo nikdar zapustiti. Žalibog, opazujemo, da se ta idealni vzlet nekako izmanjšuje, da je učiteljstvo precej onega navdušenja izgubilo, katero ga je poprej tako lepo dičilo. Navdušenje za svoj poklic je najpotrebniši živelj učiteljstva. Kjer izginja to oduševljenje, to teženje po idealnih stvoritvah, ondu se lahko primerjamo delavcem v najnavadnejšem, a ne v onem plemenitem smislu, v katerem bi imeli vsekdar razumevati pravo učiteljsko delovanje; primerjamo se dninarjem, ki menijo, da so užé dosta storili, ko je ura minula. Učitelj se ne sme nikdar tako ponižati, da bi le mehanično opravljal, kar mu ura predpisuje; marveč mora v vsaki uri, tudi pri najprostejšem in malostnem delu, svoje delovanje premostrivati z višjega stališča. Tak vzlet smatrati mora za neobhodno potreben, ako hoče svoje otroke oспособiti, da bodo v življenji svoja opravila izvrševali popolno in častno.

A tako oduševljenje jelo je, kakor rečeno, nekako pojemat. Čedalje bolj se prikazuje mej učiteljstvom neka neosnovana malomarnost, nebrižnost za imenitnost svojega poklica. Pač se izpolnujejo šolske ure, pač se zadostuje postavam in drugim takim tirjatvam, a to brez pravega veselja, brez one gorečnosti, ki naj bi vsekdar bila vodilo pravega šolskega dela.

Kaj je temu krivo? V prvi vrsti bili bi imenovati razni vnanji vzroki, izvirajoči iz političnih in društvenih razmer in iz duha časa; teh učitelj nima toliko v svoji oblasti, da bi mogel vselej neposredno na-nje vplivati. Mnogo krivde pa je pripisovati učiteljstvu samemu. Marsikateri še ni zadosta prešinjen v blagosti in vzvišenosti svojega poklica; drugi ne teži z zadostnim naporom po onih uspehih prave izobraženosti, kateri edino le omogočijo značajnost srca. Marsikdo s prva še nekoliko teži po tem smotru,